

Міжнародний досвід засвідчує, що при вивченні іноземної мови в систему залікових одиниць повинні бути включені такі компоненти як: аудіювання, письмо, читання, граматики і мовлення. Кожен з цих елементів має свої критерії оцінювання. Оцінювання виконують за внутрішніми та зовнішніми процедурами. Процес внутрішнього оцінювання містить систематичне збирання адміністративної інформації, опитування студентів і випускників поряд зі звичайними бесідами з викладачами та студентами. Складовою зовнішнього оцінювання є відвідування групою контролю факультету для визначення якості академічного навчання та викладання.

В. Г. Лінник, д-р екон. наук, професор,
М. І. Бондар, канд. екон. наук, доцент
кафедри обліку, аналізу та аудиту в АПК

ПРО СПІВВІДНОШЕННЯ АУДИТОРНОЇ ТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ПРИ ВИВЧЕННІ ПРОФІЛЮЮЧИХ ДИСЦИПЛІН

Вивчення дисциплін передбачає виконання студентами аудиторної роботи, самостійної та індивідуальної роботи з викладачем, що веде практичні заняття з певної дисципліни. Останнім часом збільшується кількість годин для самостійної роботи студентів. Це, з одного боку, покращує процес вивчення дисциплін, а з іншого — зменшує контроль за вивченням питань, що виносяться для опрацювання програмою дисципліни.

Такий висновок можна зробити виходячи з того, що основну частину навчального матеріалу недоцільно давати студентам для самостійного вивчення, оскільки самостійне вивчення будь-якого питання є більш тривалішим, ніж його вивчення за допомогою викладача. Це пояснюється тим, що викладач пояснює незрозумілі моменти відразу при їх виникненні, визначає їх актуальність та значення в подальшому навчальному процесі. Завдяки цьому підвищується ефективність використання часу, а також краще сприймання матеріалу. Відповідно до робочих навчальних планів денної форми навчання спеціальності «Облік і аудит» бакалаврського рівня на самостійне опрацювання виноситься близько 30—40% всього бюджету часу. Така структура навчального процесу може дозволити викладачу визначити об'єкти самостійного опрацювання матеріалу на основі спеціальної літератури або чинних нормативно-правових актів.

Як показує бухгалтерська практика, самостійне опрацювання спеціалістами-бухгалтерами окремих матеріалів не завжди є ефективним, що підтверджується актами перевірок контролюючих органів. Причиною таких наслідків є не те, що бухгалтери не опрацьовують необхідний матеріал, а те, що суб'єктивне засвоєння матеріалу та впровадження його в практичну діяльність не завжди відображає об'єктивну дійсність. Тому є досить нормальним проведення навчальних семінарів і для бухгалтерів-практиків.

Але проблема полягає в ефективності аудиторної роботи та поточному оцінюванні, оскільки за той час, що відводиться на практичні заняття викладач повинен подати та опрацювати певний матеріал, здійснити поточне оцінювання знань відповідної теми та перевірити виконання самостійної роботи студентів. За дві академічні години це якісно зробити практично неможливо, оскільки одна академічна група складається з 25—30 чоловік, що до певної міри ускладнює процес спілкування з кожним студентом окремо. В результаті цього викладач орієнтується на студентів з більш високою успішністю і менше приділяє уваги студентам з середньою та низькою успішністю. А тому в групі є певна частина студентів, що не опановує матеріал тільки за рахунок нестачі часу на освоєння матеріалу та відсутності конкретної допомоги викладача. Окрім самостійної роботи студентів передбачається також індивідуальна робота, що займає близько 10 % від загальної кількості годин. Ця кількість годин може була б і достатньою для подолання наведених труднощів при вивченні дисциплін, якщо б така кількість годин була відведена на кожного студента, оскільки таке навантаження і передбачає індивідуальну роботу з окремим студентом.

Зарубіжний досвід викладання дисциплін приділяє значну увагу самостійній роботі студента. Але ця самостійна робота досить тісно пов'язана з індивідуальною роботою. Складність впровадження такої методики в національну практику полягає в значній кількості студентів в академічних групах на практичних заняттях та великої кількості академічних груп для проведення практичних занять, що може коливатись до 5—10 груп в одному семестрі.

Отже, з метою збільшення ефективності засвоєння профілюючих дисциплін доцільним було б зменшити кількість студентів в одній академічній групі до 10—15 студентів та запровадити планування в навантаженні індивідуальної роботи викладачів в розрахунку на одного студента, а не на академічну групу.

Вищевикладене дає підстави зробити наступні висновки:

1. Для самостійного опрацювання доцільно виносити матеріал, який в певній формі уже розглядався в навчальному процесі (прочитані лекції, проведені практичні, семінарські заняття, оглядові консультації). При цьому при проведенні навчального процесу слід передбачати які питання та в якій формі будуть винесені на самостійне опрацювання і викладач орієнтує студентів на послідовність та відповідний порядок виконання цих робіт.

Все це вимагає певних особливостей побудови навчального матеріалу при виконанні практичних завдань, відповідного чередування виконання робіт самостійно та під керівництвом викладача. При цьому на самостійну роботу доцільно відносити не лише технічну частину завдання, а й основні процеси, попередньо провівши детальну консультацію стосовно порядку їх виконання. Слід також враховувати прикладний характер більшості профільюючих економічних дисциплін та особливості вивчення чи ознайомлення з нормативно-правовими актами.

2. Успіхи самостійної роботи значною мірою залежать від ефективності та оперативності поточного контролю з боку викладача за виконаною роботою. Багаторічний досвід свідчить, що найбільш прийнятною формою його здійснення є індивідуальне приймання виконаних окремих завдань, що дає можливість контролювати як теоретичний так і практичний рівень підготовки студента.

Все це зумовлює продуману систему виділення окремих завдань та виключення прийняття одноразово декількох завдань.

Вказаний порядок буде сприяти навчанню самостійного (під керівництвом викладача) набуття знань та їх використання в діяльності підприємств.

Ю. М. Лозовик, асистент кафедри
стратегії підприємств

ВИКОРИСТАННЯ ІМІТАЦІЙНОГО МОДЕЛЮВАННЯ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Процес навчання може бути розглянутий як імітаційний процес, що складається з ряду операцій, при здійсненні яких мають враховуватись педагогічні, психологічні і ряд інших важливих аспектів. Викладач спочатку попередньо демонструє приклади, в яких вказує на важливість, різносторонність проблеми, вказує на задачі та шляхи вирішення цієї проблеми. Передбачається, що студент, спостерігаючи за демонстраційними прикладами, засвоює тип задачі і запропоновані шляхи її вирішення.